

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 188

CLEVELAND, O., TUESDAY MORNING, AUGUST 11TH, 1931

LETO XXXIII—VOL. XXXIII

Delavci pri ogromnem jezu so šli na štrajk radi mezde

Las Vegas, Nev. 9. avgusta. — 1,400 delavcev, ki so zaposleni pri gradnji največjega jezusa, ki ga je še gradila vlada Zed. države, je šlo na štrajk. Odbor, ki je zastopal interese delavcev, je odšel na posvetovanje k družbi, ki ima delo v izvršitvi in družba jim je odgovorila, da naj pridejo delavci po svojo tridnevno plačo, nakar naj pobere svoja šila in kopita in se odstranijo iz tega kraja. Družba je izjavila, da mora delo izvršiti v sedmih letih, kot pravi pogodba, in da so sedaj z delom že za šest mesecev naprej. Delavci so zahtevali, da dobivajo vsi navadni delavci po \$5.00 na dan, delavci v predorih po \$5.50, tesarji in rudarji pa po \$6.00. To zvišanje mezd bi stalo družbo vsak dan \$2,000 ali \$3,000,000 do konca izvršitve dela. Predsednik družbe je izjavil, da so mislili radi vročine itak prenehati z delom, toda niso hoteli tega storiti, da ne bi bili delavci brez dela.

Profesor Miller oproščen krivde

Washington, 10. avgusta. — Zveza ameriških profesorjev je danes izjavila, da ne najde nobene krivde na profesorju Herbert A. Millerju, ki je bil meseca maja letos izključen iz državne univerze v Columbusu. Profesor Miller je bil obdolžen, da je preveč radikalnih v socialnih vprašanjih, medtem ko pravi zveza ameriških profesorjev, da je profesor Miller mož širokega obzorja in globoko naobražen.

Mladi Schooley pride iz ječe

V soboto bo pardoniran iz državne ječe v Columbusu, mladi Liston Schooley, ki je sedel tam dve leti in pet mesecev radi goledu pri zemljišču na Coyt Rd. v Clevelandu. Liston je sin bivšega clevelandskega councilmana Schooleya, ki se vedno sedi radi iste obtožbe v ječi. Čeravno je državni pravnik Miller zahteval, da se obrži Schooleya v ječi toliko časa, da pove o celi separaciji, v kateri so izgubili davkoplačevalci \$33,250, je Schooley vseeno dobil svobodo.

Vest iz domovine

Mr. Frank Verbič, uradnik North American Trust banke, je prejel iz domovine žalostno vest, da mu je 23. julija umrla v Mariboru mati, Johana Verbič, v starosti 85. let. Pokojna je živela zadnjih osem let v Mariboru, poprej pa mnogo let na Raketu in v Postojni. Poleg sina Franka, zapuščala še hčer Poldo. Naj bo ohranjen ranjki blag spomin pri njenih številnih prijateljih, preostalem pa izrekamo iskreno sožalje.

Aha, pa so le prišle nazaj

V nedeljo so se povrnila iz obiška v stari domovini: Mrs. Blatnik, Mrs. Bruss, Mrs. Breskvar, Miss Frida Breskvar in Mrs. Milavec. V New York so prišle še v četrtek, ter so ostale tam pri Mrs. Mimie Steinitz par dni, ki jim je fino postregla in razkazala New York. Mrs. Steinitz se gori omenjene prav iskreno zahvaljujejo za prijazno postrežbo. Mi jim pa kličemo: dobro došle med nami!

Na počitnice v Ely

Miss Mimie Balant, hčerka našega zastopnika, Mr. Louis Balanta, je odšla na dvotedenske počitnice k družini Joe Gerzin v Ely, Minn.

Clevelandska policija je obdolžena nečloveškega postopanja z jetniki

Cleveland, O. — Wickershamova komisija je predložila predsedniku Hooverju v Washingtonu poročilo o skrajno brutalnem postopanju z jetniki. Poročilo obširno dokazuje, da je policija rabila pri izpraševanju jetnikov takozvani "third degree," da so jih tepli z gumijevimi cevmi, dajali jim niso ne hrane ne vode in jih mučili z izpraševanjem po cele noči, da bi izvabili priznanje o zločinu iz jetnikov. Ta komisija preiskuje sedaj o postopanju z jetniki po vseh Zed. državah in je pronašla, da clevelandska policija ni nič boljša kot po drugih mestih. Komisija zlasti opisuje slučaj Tony Colleta, 20 let starega morilca, ki je pred enim letom umoril svojo nevesto. Colletu je bil aretiran 2. avgusta prošlega leta in je priznal umor potem, ko so ga izpraševali neprestano 26 ur. V tem času so ga pretepali in mu niso pustili spat. Predno bi moral iti pred sodnika, se je Colletu obesil v svoji celici, a njegov odvetnik trdi, da je bil Colletu v ječi umorjen. Poročilo dalje navaja še druge slučaje, kjer je policija brutalno pretepala jetnike, da so priznali zločin. Poročilo na koncu zahteva, da policija ne bi smela izpraševati jetnikov, ampak samo sodnik, vpriči odvetnika obtoženca. Policija zanika te obtožbe in pravi, da je vse to izmišljeno.

Omožene učiteljice ne dobe službe

Auckland, Nova Zelandija. — Vlada je odpuštila iz službe vse omožene učiteljice in jih nadomestila z neomoženimi. Vsake omožene ženske prostor je doma, pravi vlada. Vsaka nova nastavljena učiteljica ima službo samo do tedaj, ko se omoži.

Mati ranjena, sinček ubit

Mrs. Anna Rattigan se bori s smrtjo v bolnici sv. Aleša, njen sinček, 4 letni Donald je pa podlegel poškodbam, katere sta došla v soboto na Miles Ave. in 116. cesti. Mati je kupila v trgovini sinčku sladkorčke, "da bo priden," nato pa je prišla sinčka za roko in hotela čez ceste, kjer je kazala signalna luč na zeleno. V tem pa pridrvi z avtomobilom Anton Gruber, 13810 Kinsman Rd. in se v njiju zaletel. Policija pravi, da je dobila na avtomobilu dve steklenici žganja in da je bil voznik pijan.

Ne smejo spati zunaj

Clevelandska policija je večeraj zjutraj aretirala 35 moških, ki so prebili noč na public square in na travi za mestno hišo. To je bilo prvič, da je policija motila mirno spanje pravičnih, ki nimajo prostora, kamor bi položili svojo glavo. Dva sta bila takoj izpuščena, ker je eden pokazal bančno knjižico, kjer je izkazal, da ima na banki \$800, drugi pa ima na banki \$1,100. Eden se je pa izkazal, da je plačal davke na zemljišču, katero je vredno \$25,000.

Peovski zbor "Soča"

Vabi vse žene in dekleta, ki imajo veselje do petja, da pristopijo. Ako se jih priglasijo zadostno število, se bo pričelo z rednim poukom v septembru. Zglasite se pri tajniku na 679 E. 159th St., ali pa pri kakem članu društva, najkasneje do 1. septembra.

Svet se modernizira — nove metode se pojavljajo

Še najbolj varno je na tleh — kot kažejo razne nesreče z zrakoplovi

Cincinnati, O. 10. avgusta. — Tri motorni aeroplan je telebil tukaj na tla, ker se je zlomil propeler. Pri tem je bilo ubitih šest oseb, med temi družinski oče, ki je hitel domov, da vidi svojega novorojenega otroka. Aeroplan se je dvignil za polet proti Atlanti in je padel na zemljo z višine 300 čevljev. Kabina s potniki se je pri padcu stisnila kot kos papirja.

Lynchburg, Va. — Včeraj je padel v bližini tega mesta na tla aeroplan, ki je po padcu začel goreti. Zgorel je pilot in trije potniki.

West Chester, Pa. — Neki 15-letni deček je bil ubit in dva moška sta bila ranjena, ko je padel na neko farmo aeroplan, štiri milje od tega mesta.

Umrla je

danes zjutraj Uršula Leskovec, rojena Greljio. V Ameriki je bivala 31 let in je bila doma iz Borovnice. Tu zapuščala soproga, štiri sinove in dve hčeri, v Pennsylvaniji pa eno sestvo. Bila je članica društva sv. Ane št. 4 SDZ in S. Z. Z. podružnica št. 25. Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti, 5342 Spencer Ave. pod vodstvom Frank Zakrajška. Čas pogreba naznanimo jutri. Naj v miru počiva, preostalem pa izrekamo naše globoko sožalje!

Važna seja

V četrtek večer se vrši važna seja kluba Slovenskih groceristov in mesarjev v Collinwoodu. Seja se vrši v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Tiketi brezplačno

V Grdinovi prodajalni pohištva, v glavni trgovini kot v podružnici dobite zastojni tikete za Grand Stove piknik, ki se vrši v soboto v Euclid Beach parku.

Councilman McGinty iz 3. distrikta se je v ponedeljek odpovedal

Cleveland, O. — Councilman James J. McGinty, ki je bil 20 let aktiven v politiki, demokrat in vodja demokratov v mestni zbornici, je resigniral kot councilman, v veliko začudenje vseh clevelandskih politikašev. Vzrok, zakaj je resigniral, ni navedel, toda nekateri pravijo, da radi tega, ker ga stranka ni imenovala za kandidata za kongresnika v 20. okraju. McGinty se je izkazal kot jako sposobnega še za časa županovanja najboljšega clevelandskega župana Tom L. Johnsona in je bil od takrat jako vplivna oseba v clevelandski politiki. Ko je začela Van Sweringens družba nakupovati zemljišča v Clevelandu in v okolici, zlasti za zidavo novega clevelandskega kalodvora, je bil McGinty njih zastopnik, in pravijo, da si je pri tem zaslužil milijone. McGinty si je znal pridobiti prijatelje in ni štedil pri tem denarju. Imel je navado, da je peljal vso njegovo vardo v Cedar Point vsako leto, kjer je ljudi dobro pogostil z jedjo in pijačo. S svojo nenadno resignacijo je spravil demokratsko stranko za hip iz ravnotežja, darsi se je govorilo, da McGinty ni bil demokrat v prepričanju, ampak je glasoval, kakor je njemu bolj kazalo.

Na odhidi so šli

V Harrisburg, Pa. so se peljali z avtomobilom na obisk k sorodnikom: Mr. in Mrs. Peter Sokac in sin Steve, ter Mr. in Mrs. Rudolf Pavlovič. Mnogo zabave!

Maša zadušnica

V sredo ob osmih se bo brala sv. maša zadušnica v cerkvi sv. Vida za pokojnim Frank Mramor.

Žena umrlega igralca Williamsa umorila sebe, dva otroka in mater

San Francisco, 10. avgusta. — Mrs. Earle Williams, soproga umrlega filmskega igralca, je umorila sebe, svoja dva otroka in mater iz obupa, ker bi bila morala iti v ječo radi tatvine \$3,400, katere je ukradla svoji služkinji. V pismu, katerega je zapustila Mrs. Williams pravi, da sta šli z materjo prostovoljno v smrt. Obe ženski, kot tudi otroka, stara 7 in 4 leta, sta imela na obrazu krpe, napojene v kloroformu, kar je povzročilo njih smrt. Njen soprog, ki je umrl leta 1927, ji je zapustil \$250,000, toda vsled slabe investicije in špekulacije, je denar kmalu pošel. Od tega časa je mlada žena v slabih razmerah, ni mogla plačevati najemnine in ni imela za hrano. V brezupnem stanju je segla po denarju svoje služkinje, katera ji je grozila, da jo bo dala zapreti, ako ji ne povrne denarja. In rajši kot v ječo, je šla v smrt. V pismu, ki je bilo zapečaten v žalni kuverti, je zapisala: "Seboj vzamem mater in oba otroka. To je vse, kar imam še na tem svetu."

Shod katoličanov v Clevelandu

Družbe Svetega Imena v Clevelandu prirede na 6. septembra velik shod v clevelandskem mestnem stadiju. 220,000 katoličanov je dobilo vabilo na udeležitev. Ta dan se bo obhajala 10-letnica imenovanja škofa Schrembsa za clevelandsko škofijo.

Je prevzel slaščičarno

Dobro poznani rojak Anton Pozelnik je prevzel od Mr. Anton Vidmarja slaščičarno na 1126 E. 61st St., kjer bo rojakom postregel kar najboljše, ako ga obiščejo.

Razne vesti iz slovenske naselbine v Genevi in Madisonu, Ohio

Geneva, O. — Prave in pristne koprive je nabral v nedeljo rojak Mike Romih. Poročevalec teh vrstic jih prej še ni videl v Ameriki. Bile so v najbujnejšem razmahu, torej najbolj pekoče. Namigavali so vašemu reporterju, naj jih povoha, toda starega "farmerja," kot je on, ne boste speljali na led. Na kratko sem povedal, da so to koprive, ki niso za nos, pač pa za Mr. Romihov revmatizem. Mike trdi, da ni tako hudega revmatizma na svetu, da ga koprive ne bi pregnale. Ker je bli slučajno navzoč dr. Kumelj iz bližnjega hraba, sem ga naprosil, da preišče Romiha in njegov revmatizem. Dr. Kumelj je priznal, da je Mike prost vsakega protina. Kje je pa koprive nabral, ni hotel povedati. Zjutraj okrog sedmih se je podal proti Thompsonu, Ohio in se zvečer vrnil s koprivami. Na vprašanje, kje je bil toliko časa, je rekel, da se ga je lotil revmatizem, ko je nabiral koprive.

Rev. Matija Jager, ki je dobil pri zadnjem kontestu prvo nagrado, pravi, da se je bo poslužil šele prihodnje leto. Namesto v staro domovino, se je podal v Madison, O. Preteklo nedeljo je imel sv. mašo v lokalni cerkvi v Madisonu in je moral ob tej priliki privrkat moliti očenaš v angleškem jeziku. Kot mi je povedal "mirovni sodnik" iz Euclida, je še nekako šlo, samo pri črki "r" se je parkrat zaletelo.

Na farmi Anton Debevca so v soboto večer vjeli tri velike želve, katerih vsaka tehta okrog 30 funtov. Želve vzbujajo splošno pozornost med obiskovalci iz Clevelanda. Gašper Korčec in Jože Zalokar jih bosta izlicitala, ker je znano, da je želvino meso najboljši pripomoček za izvrstno juho. Töne bo prodal želve onemu, ki prvi pride.

Nabiranje jagod je sedaj po slovenskih farmah v Madisonu in Genevi v polnem teku. Škoda, da jagode, ki so sicer najboljše kakovosti, ne prinesejo dosti denarja.

Verveč je v okolici veliko letos, kar znači, da bo prijeten lov prihodnji mesec za naše lovce. Na Gramčevih prostorih smo jih videli v nedeljo več kot 20.

Peter Sokač je te dni odsoten iz svoje farme v Genevi. Podal se je z družino v Harrisburg, Pa., kjer bo obiskal prijatelje. Brat Frank je ves dan samotaril na farmi.

Prvo grozdje, ki je zrastle v Genevi, O., letos, je videl Mr. Prince na Košičkovi farmi. Mrs. Košiček pravi, da sicer Mr. Prince ni dobro videl. Toda tudi poročevalec je videl basket, v katerem se je baje nahajalo grozdje, in kjer je basket, tam je tudi grozdje. O priliki še kaj več o tukajšnjih razmerah. —Madison.

Na operacijo

Včeraj je bil operiran na slepiču Anton Pucelj Jr. iz 5368 Homer Ave. v East End bolnici na Eddy Rd. Prijatelji ga lahko obiščejo. Želimo mu skorajšnja okrevanja.

Rojenice na obisku

Pri Mrs. Vidmar, 18705 Kildeer Ave. so se zglasile v soboto rojenice in so pustile 8 funtov težkega sinkota. Čestitke!

Trgovina z Južno Ameriko je padla za 50 odstotkov

Washington, 10. avgusta. — Sedanja depresija je vsekala globoke rane v trgovino z Južno Ameriko, kot poroča trgovski oddelek. Ponehanje v trgovini je privedlo do finančnih neprikl. Južno ameriške države dolgujejo newyorškim bankirjem tisoče milijonov dolarjev. Nekateri teh držav niti ne morejo dobiti obresti na svoje bonde. Državni tajnik Stimson se je izjavil, da Zed. države ne bodo rabile armade in mornarice, da bi iztirjavale dolgove. Številke v prvi polovici letošnjega leta izkazujejo, da je ameriška trgovina v eksportu južnoameriškim državam padla za 50% od zadnjega leta. Do 1. julija so Zed. države izvozile v Južno Ameriko za \$94,984,104 blaga, medtem ko se je od tam uvozilo za \$172,390,486 raznega blaga. Državni tajnik naše vlade trdi, da je vzrok depresiji v državah Južne Amerike dejstvo, ker so tam države ena za drugo strmoglavile staro vlado in upostavile novo. Trgovske kroge v Zed. državah je močno zadela slaba trgovina z Južno Ameriko, ker so se zelo zanašali na dobro trgovino v letošnjem letu z imenovanimi državami. Celotno predsednik Hoover je mnogo zidal na prijateljske stike z državami Južne Amerike, tako v diplomatskih kot v trgovskih odnosih, zato je kmalu po nastopu svojega urada prepotoval vso Južno Ameriko in pridobil prijatelje za Zed. države, toda kljub temu se med Južno in Severno Ameriko kar ne more stabilizirati normalna trgovina.

Morilec priznal krivdo

Warren, O. — Porota, ki je sodila Louis Vitullo, obtoženega, da je umoril Betty Taylor iz Clevelanda, se v 24 urah ni mogla zediniti. Šest porotnikov je bilo za obsodbo, šest za oprostitve. V tem je pa obtoženec, ki je doslej zanikal vsako krivdo pri umoru, naenkrat izpremenil svojo trditve in se pripoznal krivega umora. S tem se je podvrjel milosti in nemilosti sodnika.

Rojak umrl

V nedelo zjutraj je po štiri leta in pol trajajoči boleznij umrl v mestni bolnici John Križman, star 48 let. Tukaj zapuščala sina, strica in več drugih sorodnikov. Pokojnik je bil vdovec. Bil je član društva Naprej št. 5 SNPJ. Doma je bil iz vasi Tržič, fara Struga pri Dobrem polju na Dolenskem, kjer zapuščala očeta in brata. V Ameriki je bival 25 let. Pogreb se vrši v sredo zjutraj iz pogrebnega zavoda Jos. Zele in Sinovi. Bodi ranjkemu ohranjen blag spomin, preostalem pa izrekamo naše globoko sožalje.

V bolnico

je bila nagloma odpeljana v nedeljo večer Mrs. Mary Frančič, 1071 E. 68th St. Odpeljana je bila v Womans bolnico, kjer je bila operirana na slepiču. Želimo ji skorajšnja okrevanja.

Fantka so kupili

Pri družini Joseph Sivitz, 20961 Ball Ave., v Euclid, O. so dobili v nedeljo večer novega "borderja," ki pravi, da ne bo nič plačal za hrano in stanovanje, vsaj prihodnjih dvajset let ne. Čestitamo!

Pismo ima pri nas

Mary Hočvar, ki je nekdanja stanovnica na 1207 E. 60th St.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto ...\$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 cente.Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
4117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Zenserson 9632.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 188, Tue., Aug. 11th, 1931

Kaj mislijo Amerikanci

V starih, davnih časih, je javni uradnik bil upokojen, ko je dosegel starost 70 let. Dobival je polovično plačo do smrti. Danes pa že pri 35. letih pokradejo blagajno in zginejo." — Bugs Baer.

"Mnogo dni v mojem življenju je, ko bi rada zamenjala moje življenje z življenjem moje perice." — Mary Roberts Rinehart.

"In oni, ki se preživljajo z mečem, bodo poginili radi davkov." — Lincoln Star.

"Povprečni človek na svetu je oni, ki se ne zaveda, da je povprečno človek." — Arkansas Gazette.

"Skrajni čas je že, da spremenijo ime nemškega zrakovplovca "Do-X" v "Do-Nix." — Boston Herald.

"Prohibicija nikakor ni zgrešena zadeva. Povejte nam eno samo industrijo v Ameriki, ki danes tako dobro posluje kot — prohibicija." — San Diego Union.

"Evropa bi prav lahko plačala svoje vojne dolgove, če se ne bi tako silno pripravljala na vojno." — Judge.

"Potovanje je velika šola za človeka, toda brez dvoma je tudi prvi vzrok za prazne denarnice." — Boston Herald.

"Patriotizem je tista bolečina, ki jo občutite v možganih, kadar kak tujezemec odnese prvenstvo iz Amerike." — Illinois State Register.

"In še ena sumljiva zadeva je glede Rusije. Rusija ne skuša si sposoditi nobenega denarja od nas, in tudi plača vse v gotovini, kar kupi." — Judge.

"Stalin, ruski mogotec, bo odslej plačeval delavcem po njih izurjenosti. Torej se obrača proti kapitalizmu. In ko bo popolnoma v rokah kapitalizma, tedaj bo delil tudi podporo brezposelnim." — Norfolk Virginian-Pilot.

Neki angleški pisatelj se je izjavil, da so Amerikanci zelo potrpežljivi. On mora že verjeti." — Florence Herald.

"V pšenici je letos mnogo več redilnega proteina kot druga leta, toda mnogo manj denarja." — Wichita Eagle.

"Narod se ne briga dosti, če pokopujejo gangeže v srebrnih krstah. Briga pa se, da bi se zgradilo vedno več srebrnih krst." — Detroit Free Press.

"Najnovejša pridobitev k svetovnemu miru je neki nov plin, ki povzroča, da se motor v zrakoplovu ustavi in pade zrakoplov takoj na tla." — Punch.

"Eden najbolj navadnih vzrokov za gluho to je nered v srednjem ušesu," se je izjavil neki zdravnik. "Hvala Bogu, da imamo mi samo dvoje ušes." — The Humorist.

"Potem ko je naša ameriška vlada študirala 14 mesecev, je odredila, da se zniža colnina na suha jajca, na vrvi in na zvonce za biciklje. Hoover že ve, kaj dela." — San Diego Union.

"Deficit zvezne blagajne znaša \$900,000,000, in davkoplačevalci se čudijo, kako je to mogoče? Ali niso slišali, da bo Al Capone plačal dohodninski davek?" — The New Yorker.

"Hrbtobol se da prav lahko preprečiti, čitamo v nekem oglasu. Kadar gleda vaša žena po nepokošeni travi pred hišo, pojdite hitro v garažo in polomite stroj za rezanje trave!" — The Humorist.

D O P I S I

Cleveland, O.—Približuje se na iz našega društvenega uradnega redna konvencija Slovenske Dobrodelne Zveze. Vršila se bo v Slovenskem Delavskem Domu na Waterloo Rd. 14. septembra t. l. V našem glasilu je nekaj razmotrivanja o pravih skoraj vsak dan. Pišejo pa največ samo uradniki naših krajevnih društev in naše glasilu Ameriška Domovina. Dobro je, da se zanimamo zato uradniki, ki smo v tem ali onem uradu. To je tudi naša dolžnost, da se po našem mnenju ni ravno treba nam razmotrivanja o pravih, ker so nam pravila že zna-

konvencijah gospodo igrate, članstvo vam je pa deveta brigada. Sedaj vas prosim, da kaj pišete, kaj bi vam bilo po volji. Povejte svoje mnenje, mogoče bo vaša ideja v resnici najboljša. Konvencija jo bo z velikim veseljem sprejela, saj delegacija gleda za korist članstvu in cele SDZ. Pridite poslušati, kako se dela na konvenciji, da vam bo vse znano. Saj sedaj vam je dal predsednik Hoover zadosti priložnosti, da imate čas poslušati vse skoz, od začetka konvencije pa do zaključka. Vsakemu članu in članici je dovoljeno poslušati na konvenciji; vsa delegacija je vesela in še bolj živahno deluje, če je dosti poslušalcev.

Ne bom razpravljala o pravih, ker želim, da članstvo piše o tem. Sklad za brezposelne bi priporočala, toda situacija je taka, da je za SDZ najbolje, da se tega ne stori. Brezposelnost traja sedaj že dve leti. Skupni asessment naše Zveze znaša mesečno nekaj čez 14 tisoč dolarjev. Sklada za brezposelne sedaj še nimamo. Če ga ustanovimo, bo treba plačevati vanj štiri do pet let, predno se bo kaj nabralo v njem. V razmotrivanju se piše, da bi bil ta sklad samo za revne in brezposelne. Toda vsak se bo počutil reven in brezposelen. Če boste plačali za enega, boste morali plačati tudi za druge. Ker vsak bo plačeval v ta sklad in vsi imamo enake pravice in zahteve. Vsak bi rekel: "Jaz ne bom za druge plačeval!"

Tukaj vam povem en slučaj, da boste videli, kako bi se godilo s tistim našim skladom za brezposelne. Ko so delili jestvine o Božiču revnim in brezposelnim, sta se oglasila tudi mož in žena, ki sta delala vsak dan skozi lansko leto in imata samo enega otroka. Služila sta dobro in sta imela tudi nekaj prihranjenega. In ko sta dobila božično darilo, sta rekla: "Dobro je bilo, prazniki naju niso nič stali, pa smo imeli dovolj za jesti." Ali nista vzela resnično revnim in lačnim otrokom od ust? Ravno tako bodo zahtevali iz sklada za brezposelne prej taki, ki niso potrebni.

Iz svojih izkušenj in tajniških in blagajniških poslih vem, da revni vedno radi plačujejo naklade za veselice, piknike ali kar že pride. Nekateri pa, ki so bolj premožni, ko se jim pove, da morajo plačati še posebno naklado, pa naredijo tak obraz, kot bi se samega grenkega pelina najedli.

Za mladinski oddelek, od rojstva do 18. leta, priporočam, da ima vsak otroke v tem oddelku do tega časa, če sam tako želi.

Za onemoglih sklad bi priporočala 65 let starost. Ko je človek star 65 let, je že izžupan in 70. leto težko kdo učaka. Sklad je pa že sedaj v dobri finansi. Se pa pri osmi redni konvenciji zopet spremeni, če bo potreba.

Ker sem ravno pri onemoglem skladu, moram poročati kot tajnica društva sv. Ane, št. 4 o naši članici Ivani Turk, cert. št. 297, stanujoča na 6213 St. Clair Ave. Ta naša članica je dobila meseca julija ček za \$20 iz sklada za onemogle. Prekorajčila je starost 70 let in bo dobivala po \$20 na mesec, dokler bo živa. Sestra Ivana Turk je bila rojena leta 1861 v Ložu V zakonu je imela pet otrok. Najstarejša hčerka Josephine je poročena Kovačič, ki je vodila vsaj eno svetilnico na 55. cesti. Štirje pa so bili sinovi: eden je poročen in živi pri materi, eden je umrl, eden dela pri Cleveland Trust banki, eden je za študiral za zdravnika in je zdravnik v Indiani.

Tako je morala sestra Turk veliko pretrpeti in žrtvovati za svoje otroke in za njih bodočnost, da bi si lažje služili kruha, kot si ga je sama. Odtrgala si je od svojih ust, ni si kupovala lepih oblek, samo da je svoje

otroke pošiljala v šole. To ve le tisti, ki je že svoje otroke šolal. Sestra Ivana Turk je bila skrbna mati in je vedno rada plačevala svoj društveni asessment. Nikdar ni bila užaljena, če je bila kaka izredna društvena naklada. Vedno je rekla: "Seveda da bom plačala; kar društvo sklense, se mora vedno plačati. Težko plačam, ko te zdravniške študije toliko stanejo. Kaj bi bilo, če ne bi moj sin na banki delal, ki nam vse da, kar zasluži."

Ko sem meseca julija dobila za njo ček iz glavnega urada, so mi solze zaigrale v očeh, ko sem se spomnila, kako je večkrat rekla, da ne bo nikdar dočakala, da bi njen sin doštudiral za zdravnika. No, pa je doživela še dve leti več. Tako bo dobivala sedaj za svoje 20-letno plačevanje društvenega asessmenta, od Zveze po \$20 na mesec do konca svojega življenja.

Namenila sem se, da ji ček sama izročim. Zdelo se mi je preveč mrzlo, če bi ga poslala po pošti. Pa se na 25. julija namenim, da ji ga nesem na dom. Srečavi se ravno na St. Clair Ave. Ona mi reče, da je namenjena nesti plačat asessment, jaz ji pa povem, da ji nesem ček za \$20. Povem ji tudi, da bo sedaj vsak mesec dobila po en tak ček. Solze so je polile in rekla je: "Oh, saj mi ga ne boste dolgo pošiljali ali nosili!"

Cenjena sestra Turk! Kot tajnica društva sv. Ane, št. 4 SDZ, vam v imenu celotnega članstva SDZ želim, da bi vam bilo vaše življenje, v katerem ste toliko žrtvovali za vaše otroke, bogato poplačano. Želim vam najboljšega zdravnika in da bi pozabili na vse gorje, katerega ste morali pretrpeti v vašem življenju. Upam, da ne boste pozabljeni od svojih otrok, katerim ste bila vedno dobra in skrbna mati. Od naše dobre matere, Slovenske Dobrodelne Zveze tudi ne boste pozabljeni in vsak mesec se vas bo spomnila z \$20 v pomoč, dokler boste živeli.

Tako naj se spomni vsaka naša članica, da bo nekoč dobivala po \$20 v pomoč od naše Zveze, kar bo gotovo vsaki v veliko pomoč. Akoravno se težko plačuje asessment, pa naj se tega ne upusti. Rajši naj se pridobi dve novi članici, pa bo imela približno plačan asessment. Za Slovensko Dobrodelno Zvezo ni težko agitirati, ker je vsakemu dobro znana.

Sestrski pozdrav celotnemu članstvu SDZ.

Mary Bradač,
tajnica društva št. 4.

Cleveland, O.—Počitnice so tukaj—kdo se jih ne veseli, ko po napornem delu dobi malo oddiha. Gotovo so veseli, da so dobili počitnice tudi naši pridni kontestantje, ki so v resnici imeli težko in odgovorno delo pri prodaji tikevov za združena društva fare sv. Vida. No, veseli smo pa tudi mi drugi, da imamo mir pred nadležnimi tekmovalci. Kjer se je človek pokazal zadnje mesece, so že bili tudi s tikevi zraven. Pa naj reče kdo kar hoče, brez vojske ni zmage, kdor pa zmaga, se veseli. Naši tekmovalci so pa vsi zmagali in danes ponosno gledajo nazaj na svoje delo. Veseli so ga pa ne samo tekmovalci, ampak tudi farani sv. Vida se veselimo njih zmage, kajti trud je prinesel naši novi cerkvi \$3,146.96 čistega preostanka. Razume se, da smo imeli nekaj stroškov pri tem in ti znašajo \$410. Skupna vsota kontesta je znašala torej \$3,556.96.

Kdo bi bil upal na tak uspeh v takih časih, kot so danes. Zato se pa še bolj cenijo požrtvovalnost onih, ki so prodajali tikeve, kakor tudi tistih, ki so tikeve kupovali. Pokazalo se je, da kadar narod vidi, da gre za

prave namene, ni nobena žrtev prevelika.

Kaj pa piknik, ali je bil vsem po volji? Gotovo! Videli smo naše prijatelje iz Newburga, Euclida, Collinwooda in še celo iz Pennsylvanije in Detroita so prišli na naš piknik. Upamo, da so bili vsi udeleženci zadovoljni, vsaj tako se je videlo na obrazih navzočih. Skupnih dohodkov smo imeli na pikniku \$1,098.70, stroškov pa \$557.78. Tako sta nam prinesla kontest in piknik skupno \$3,687.58. Tako imamo danes združena društva v svoji blagajni \$20,627.35, kateri denar bo šel za novo cerkev, ki je ravnokar zrasla do

vrhunca.

Naj mi bo dovoljeno, da izrečem najlepšo hvalo vsem onim, ki so bili v kontestu. Hvala vsem, ki ste kupovali tikeve vsem trgovcem, ki so nam pomagali z dobitki. Hvala Ameriški Domovini, ki je sodelovala z nami od začetka do konca. Hvala tudi Cleveland Journal. Hvala vsem delavcem in delavkam, ki so skrbeli, da je bilo občinstvo dobro postreženo. Priporočamo se tudi zanprej. Naše veselice bodo vedno nekaj posebnega, česar se ne opazi povsod, to je: velika udeležba in dobra postrežba.

Predsednik.

Pred 15. leti v Clevelandu
in po svetu.

Iz arhivov "Clev. Amerike" leta 1915

Dne 3. julija, 1915, so v Clevelandu sledeči rojaki dobili ameriško državljanstvo: Frank Logar, John Rosa, Anton Kržič, Anton Mrhar, Josip Pinter.

Ubit je bil pri delu dne 4. julija, 1915, rojak Rudolf Gričar. Bil je oženjen, brez otrok. Star je bil 32 let. Par mesecev prej predno je bil ubit, je nehal biti član J. S. K. J. Sopraga Chas. Bazouna je bila sestra ranjkega.

Dne 3. julija, 1915, sta se poročila v Clevelandu John Medved in Ana Šutej.

Dne 10. julija, 1915, je zadelo kruna nesreča rojaka Josip Brodnika. Njegov 13 letni sin in 5 letna hčerka Anica sta nesla na Woodland Ave. k teti zajce. Vračala sta se domov po Keiper St. in sta pri tem stopila na progo N. Y. Central železnice, da bi prej prišla domov. Medtem je pa prišel iz vzhodne strani en vlak, iz zapadne pa drugi. Malo Anico je vrgel vlak na drugi tir in je bilo njeno truplo popolnoma razbito, fantek je pa dobil večje poškodbe. Otroci so bili staršem jako priljubljeni in jih je nesreča seveda silno prizadela.

11. julija, 1915, je umrl v Clevelandu eden najstarejših slovenskih Clevelandčanov, rojak Anton Brodnik, star 48 let. V Clevelandu je bival 23 let in je vodil gostilniško obrt. Doma je bil iz vasi Pamčevo pri Velikih Laščah. Zapravil je štiri otroke. Bil je član društva sv. Vida, št. 25 KSKJ in društva sv. Alojzija. Poznan je bil kot pošten in miroljuben mož.

"Clevelandska Amerika" je v oktobru mesecu, leta 1915, začela delovati za zgradbo mestnega kopalnišča v 23. vardi. Podpis za zgradnjo so se zbirali v uredništvu našega časopisa.

Dne 14. julija, 1915, je umrla v Clevelandu Frančiška Gabrovšek, stara 56 let. Zapustila je moža in dva otroke. Bila je članica društva Srca Marije.

Dne 19. julija, 1915, se je zbralo v Gordinovi dvorani v Clevelandu kakih 30 mlajših Slovencev, ki so hoteli ustanoviti društvo Slovenski Sokol, ki bi bilo po vzoru Sokola v domovini, to je, brez bolniške podpore. Mesečnina bi znašala 25 centov. Za deva je pozneje zaspala.

18. julija, 1915, je poznanemu rojaku Franku Košmerliju v Collinwoodu umrla 15 letna hčerka Mary.

17. julija, 1915, sta se v Clevelandu poročila John Jauh in Mary Cepon.

16. julija, 1915, je umrl v Clevelandu rjak John Pirc, stanujoč na Sylvia Ave. v Collinwoodu. Zapustil je starše, brata in dve sestri.

Precejšnja selitev slovenskih trgovin v Clevelandu se je vršila v dneh med 10. in 20. julijem, 1915. Poznani slovenski krojač Jos. Gornik se je preselil iz 6113 St. Clair Ave. v Collinwood, in v njegove prostore, kjer je danes Slapnikova trgovina, se je naselil Frank Gornik, ki je imel trgovino s čevlji. Frank Gornik je bil prej na 6117 St. Clair Ave. v Gornikove pro-

store je prišel John Smrekar. Jack Boncha, slovenski papirar se je istočasno preselil na 6116 St. Clair Ave., v Bonchove prostore je pa prišel Mr. Jerry Penger.

Dne 19. julija, 1915, so nepoznani zločinci napadli na farmah poznanega rojaka Gašper Korčec. Dobil je take poškodbe, da so Korčeta morali odpeljati v bolnico.

Dne 24. julija, 1915, so se v Clevelandu poročili sledeči pari: Louis Blatnik in Ana Božič, John Suhadolnik in Fanie Čerčelič, John Jereb in Mary Korenčan, Josip Sadar in Mary Kromar.

Dne 25. julija, 1915, je umrl Rev. Josip Lavrič, župnik fare sv. Lovrenca, kjer je deloval sedem let. Bil je poznan kot jakomiroljuben človek, priljubljen vsepovsod.

Dne 24. julija, 1915, je priredila tovarna The Western Electric Co. v Chicagi, piknik za svoje delavce. Kakih 7,000 delavcev bi se imelo prepeljati na petih parnikih iz Chicage v Michigan City. Na parniku Eastland je bilo prostora za 2,000 ljudi, toda natrpali, so jih na krov 2,500, predno so most do parnika zaprli. Ljudje na parniku so hoteli vsi na eno stran parnika, da vidijo, kako nakladajo ostale parnike. Medtem so parnik Eastland odvezali in stroji so začeli delovati, da bi parnik odinrl s pristanišča. Toda parnik se ni pomaknil naprej, pač pa se je začel nagibati na eno stran, in kmalu je bil v vodi s strašnimi posledicami. 1,100 ljudi je našlo smrt v jezerski vodi.

Dne 27. julija, 1915, je umrl v Clevelandu Jacob Petrič, ki je stanoval na Addison Rd. Poznan je bil dobro po vsem Clevelandu po svoji ledarski obrti. Leta in leta ste ga lahko videli na cesti s svojim vozom ledu, od zgodnjega jutra do poznega večera. Star je bil 46 let. Doma je bil iz Zavrat pri Sodražici. Bil je član društva sv. Alojzija in društva Srca Jezusovega.

Dne 1. avgusta, 1915, sta se v Clevelandu poročila John Novak in Nežika Kos.

Dne 1. avgusta, 1915, je umrla v Clevelandu Marija Kramarič, stanujoča na 34. cesti. Doma je bila iz sv. Gregorja. Bivala je v Clevelandu 15 let. Zapustila je starše, moža in šest otrok. Bila je članica društva Srca Marije.

Frances Smrke, 2025 Lark Ave. v Lakewoodu, je bila začeta avgusta, 1915, odpeljana v bolnico, da ji odrežejo nogo. Toda njeni starši tega niso pustili in so jo hoteli vzeti domov, da je dčma zdravijo. Dobrodelna družba pa je naredila apel na sodnijske, rekoč, da se noga mora odrezati. Kako je zadeva potem izpadla, kronika ne poroča.

Društvo Primož Trubar, št. 126 SNPJ, je izvolilo postavnim njim potom rojaka J. Faleticha za delegata. Toda glavni odbor je malo pred konvencijo izobčil. Zadeva je svoječasno vzbudila mnogo prahu v Clevelandu.

Če verjamete
al' pa ne.

Štirje vaški odborniki se vračajo domov od prevažne seje. Reševali so važno vprašanje vaškega korita, radi česar so imeli seje zadnje leto najmanj enkrat na teden. Da so se redno udeleževali teh sej, je bil najbrže vzrok ta, ker je imel župan tudi gostilno. Ampak tega mi ne trdimo, to trdijo le vaše klepetulje in pa žene občinskih odbornikov, ki ne morajo zapopasti, da bi šel dedec po kaj drugega na sejo, kot pokušat županovo brluzgo in klobase. Pa naj bo že stvar taka ali taka, štirje vaški odborniki se vračajo od seje precej navdušeni (od županovega vina in drugih važnih občinskih skrbi). Pod lipo sredi vasi dobijo vaškega pijančka, Blaža Kacafura, ki je bil omagal tam vsled zavžite palenke in drugih podobnih dobrot.

Čast moramo dati vaškim odbornikom, da so imeli vedno v mislih vaško moralo in so grozno sovražili vsako javno pijančevanje. Da je to slab zgled mladini, so rekli varuhi občinskih zakonov in vaških pravice. Seve, če se spije enega ali dva, kadar se rešuje ob zeleni mizi gospodarstvo občine, to je kaj drugega. Ampak čisto navadno pijančevanje, iz gole navade in samopasnosti, to pa ne gre. In ni bil Blaž Kacafura pijan samo enkrat na mesec, ali enkrat na teden, ampak prav vselej, kadar je čutil kaj božjega v žepu.

"Kar je preveč, je preveč," reče eden odbornikov. "Nekaj je treba ukreniti, ker Blaž daje preveliko pohujšanje naši vasi. Tukajje leži kot krava in iz njega smrdi žganje kot iz kotla. Mi smo bili izvoljeni, da skrbimo za blaginjo naše občine in če kdo misli, da je Blaž in njegovo grlo v čast in slavo naši pošteti vasi, naj eno reče." Tem besedam je bilo težko oporekati, zato eden povzame:

"Blaža ne bo spreobrnil nihče z lepo besedo. Treba ga je na kak način oplasti, da mu bo šel strah v mozeg in kosti in da se mu bo odslej zaletelo, kadar bo zopet nesel koraček k svojim grešnim ustom."

"Fantje," povzame tretji, "bom jaz eno rekem, ki nekaj vem. Na našem pokopališču je izkovan nov grob za ranjkega Urha. Pogreb bo šele čez dva dni. Dajmo, položimo Blaža v krsto in ga spustimo v jamo. Ko se bo zjutraj prebudil, se bo tako prestrašil, da ne bo nikdar več pokusil žganega."

Bolj pametne ideje se ne dobi kmalu in ta je bila na mestu sprejeta. Vsi štirje primajo Blaža in ga odneso na pokopališče. Tam dobe neko staro krsto, položijo Blaža v njo in ga spuste v jamo. Ker so hoteli biti priče Blaževega prebujanja in kako jo bo udri s pokopališča domov, sklencejo, da se poskrijejo za nagrobnimi spomeniki in počakajo.

Precej časa je bilo treba čakati, da se je pričelo svitati in kmalu je napolnilo krasno jutro. Ura v zvoniku udari šest in takrat se zasliši rog vaškega čednika s presunljivim glasom. Odmev čednikovega rogu se še ni izgubil do bližnjih hribov, ko se v grobu nekaj premakne, nekaj zahrešči in pokrov od krste prileti iz jame. Za pokrovom se prikaže skuštrana glava Blaža Kacafure, ki se nekaj časa ozira okrog, potem pa vzdihne:

"O, hudič, sodnji dan je pa sem jaz prvi pokonci."

Vsi izletniki, ki se vozijo v domovino, pravijo, da je najdaljša in najdolgočasnejša vožnja prve tri milje iz New Yorka. Po treh miljah se namreč odpre bara.

Iz življenja slavnega ameriškega iznajditelja Thomas Alva Edisona, ki je bil pred kratkim težko obolen, toda se mu je sedaj zdravje nekoliko izboljšalo: Zgoraj levo: Edison v dobri volji; desno: predsednik Hoover, Henry Ford, Edison in Harvey Firestone; spodaj od leve: Edison s svojim prvim fonografom; Edison, ko je bil star 25 let; Mr. in Mrs. Edison in v skrajnem kotu: Edison ko je prišel iz Floride.

Od Soče do Jadrana

—Strateške ceste. Italijani pridno gradijo ceste po Primorskem. Pri tem imajo dvojen namen: olajšati gospodarsko vožnjo z avtomobili in olajšati armadne operacije za slučaj vojne. Nekateri ceste so izključno strateške; tako cesta iz Vipave na Nanos ali iz Bistrice na Snežnik ter ceste neposredno ob državni meji. Za avtomobilni promet je vzorna široka in asfaltirana cesta iz Trsta do Tržiča ob morju. V bližini Devina jo zdaj prekladajo, tako da se bo v ravni črti izognila vasi. Cesto iz Trsta na Opčine so tudi sijajno uredili, da služi za avtomobilne dirke. Sedaj že dolgo delajo na cesti z Opčin čez Dutovlje v Vipavsko dolino. Kjer le možno, se hočejo rešiti ovinkov in klanecv z ravnimi prerezi in nasipi. Velikanski prerez delajo n. pr. na Repentabru, s čimer se ognjevo ovinka skozi vasico Col in zmanjšajo strmino. Zanimivo pa je opazovati, da nimajo fiksnega načrta, ampak med delom menjavajo ideje. Tako so na prelazu od Repentabra proti Krepčjem že tretjič menjali načrt in dosti nepotrebnega dela napravili. Razna popravila so naredili na glavni cesti iz Trsta na Reko in razširili cesto skozi Vremško dolino proti Bistrici. Kakor pa so vneti za nova dela na cestah, tako so včasih nemarni za vzdrževanje nekaterih cest. Če se pelješ iz Trsta čez Prosek na Brežino, vidiš gladko asfaltirano cesto do monumentalnega svetilnika na Greti pri Barkovljah. Brž onkraj svetilnika na Greti pa je cesta neverjetno zapuščenca, da spominja na vojna leta. Se bolj je zanemarjena cesta iz Nabrežine proti Komnu.

—Po Trstu in okolici smatra šola za glavno nalogo, za tretji slovensčino. Iz vseh mestnih delov prihajajo obvestila o ti sistematični gonji. Otrokom se v šoli zlasti priporoča, naj doma govorijo le izključno italijansko. Ubija se jim v glavo, da je slovenski jezik grd, barbarski, da spodoben človek ne govori slovensko. Vsa slovenska imena so otrokom spreminili v italijanska. Če učitelj ali učiteljica opaža, da otrok doma govori slovenski, mu kaže svojo nevoljo, ga prezira in mu daje slabe reče iz italijansčine, češ, da je slabega uspeha kriva domača hiša. Tudi direktno staršem se priporoča, naj doma z otroci le po laško govore, češ, da se bodo tako bolje izpolnili v italijansčini. Če otroci v otroški lahkomišelnosti prinesejo v šolo kako slovensko knjigo, "Kolačke" ali katekizem ali "Pravljice," tedaj jim učitelj "knjigo" vzame in raztrga ter jih ozmerja in jim skuša dopovedati, kako podlo so ravnali, da so se zanimali za barbarski (!) jezik. Učiteljstvo tudi močno priporoča otrokom, naj se učijo laško moliti, naj si nabavijo laške molitvenike, naj nikar ne hodijo k slovenskim pridigam in pobožnostim. Tako je n. pr. na Katinari neki učitelj v šoli strogo priporočal učencem, naj ne zahajajo h krščanskemu nauku, ki ga je imel župnik v

cerkvi po slovensko za šolarje. Učitelj jim je celo grozil, da ne bodo v šoli napredovali, če ga ne bodo ubogali. Ukazal jim je tudi, naj gredo ostantativno iz cerkve, kadar bo slovenska pridiga. Ko je bila ob koncu šolskega leta napoveda na običajna spoved za šolarje, je učitelj v šoli otrokom zabijal, naj se izpovedujejo po italijansko in ne po slovensko. — S takimi metodami so na desetisoče slovenskih otrok pokvarili na ozemlju tržaške občine. Treba je priznati, da je italijančevanje v tržaškem predmestju zelo napredovalo. Mladina ne zna več slovenske pravilno brati, nima več slovenskega molitvenika, nima slovenske organizacije, ne zna več prelepih slovenskih pesmic, ampak le politične laške pesmi in tržaške svinjske popevke. Domača hiša nima tiste odporne sile kakor zunaj na kmetih. Po končanem šolskem letu se mladina obrača h komunizmu in moralni razvratnosti. Tako staroslavna okolica Trstane v laškem močvirju.

—Dne 20. julija okoli 8. se je vnelo v tržaškem pristanišču ogromno lesno skladišče, ki se razprostira od tovarne olja do škednja. Vzrok požara še ni znan. Ogenj je nastal najprej v skladišču lesne trdnice Ostuni in Mihelčič ter se nato naglo razširil na skladišče trdnice Hanibal Drobnik in dalje na skladišče Toroš, Vatovac in Bestaijan, Bizjak, Braga, Demetrija, Fischer, itd. Na pomoč so takoj prispeli gasilci, ki pa se jim kljub vsem naporom ni posrečilo omejiti požara. Zgorelo je nad 3200 kubičnih metrov lesa, to je skoro 500 vagonov. Ogenj je razvijal tako močno vročino, da so se železniške tračnice med skladišči na vse mogoče načine skrivilo. Škoda, ki jo trpije lesni trgovci, železnica in občina, znaša tri milijone lir in je le deloma krita z zavarovalnino.

—Nedavno se je vžgal državni gozd pri Kalu v Šmilhevi občini ter se jel naglo širiti proti Selcam. Na pomoč je prihitelo vojaštvo iz Postojne. Vas Selce so rešili s tem, da so posekali gozd pred prvimi hišami. Škoda v gozdu znaša okoli 200.000 lir. Gozd je najbrže vžgala iskra iz železniškega stroja. — V istem času je začelo goreti tudi v Stranah pri Kosani. Pogorelo je več kmečkih hiš, število se ni znano. Škoda znaša okoli pol milijona lir; poetaktakem je pogorela skoro vsa vas.

Drugo poročilo pomožnega stavkovnega orbara, Cleveland, Ohio

V tem poročilu so označeni vsi darovi, ki jih je odbor sprejel do 10. avgusta, 1931. Darovi v tem poročilu so sledečih društev, klubov in posameznikov: Slov. Soc. klub št. 27 JSZ \$25.00, po \$5.00 so darovala: društvo "Vodnikov Venec" št. 147 S. N. P. J., društvo "Slovenec" št. 1 S. D. Z., po \$2.00 L. Lančman; po \$1.00 darovali: Fel. Strumbelj, A. Branisej, J. F. Kunčič, Anton Gubanc, John Jakelj, Girard, Ohio, in F. Šlibar; 65c daroval J. Malečkar; po 50c darovali: A. Puntar, P. Rasich, A. Komar, J. Kodrich, A. Ogrin, J. Krebelj, J. Metelko, F. Barbič, A. Prijatelj Jr., M. Caserman, F. Kačar, J. Tušar, F. Poje, J. Rome, F. Petrovič, družina Lunka, J. Polanc, in A. Veihar; po 30c: L. Kocjan, J. Okorn, L. Trhlen in N. N.; po 25c: V. Salmič, M. Mesec, J. Blatnik, A. Stariha, J. Štrifto, F. Mramor, J. Grilc, Joseph Grilc, J. Bavec, J. Tancek, A. Obed, L. Vičič, Fany Zupin, F. Pintar, J. Ahlin, L. Strnad, Anna Filipich, L. Skube, A. Stanovnik, F. Strojnik, B. Godec, J. Gerl, J. Fende, J. Bergoc, Jennie Baraga, L. Rebol, A. Fonda, in M. Potočnik; 20c darovala J. Okorn in J. Zupan; 15c daroval J. Tonejc; 5c daroval J. Homovc; 5c darovala Anna Tomšič.

To so vsi darovi, ki so bili sprejeti do 10. avgusta. Skupna vsota v tem izkazu je \$62.15, prejšnji izkaz \$53.53 znaša vsota nabrana skupaj do sedaj; \$115.68.

Odbor se iskreno zahvaljuje vsem darovalcem v imenu stavkarjev, ki so jim priskočili v njihovem boju na pomoč. Odbor apelira na vse, ki bi želeli prispevati v ta stavkarski pomožni sklad, da isto store, ker pregovor še vedno drži: "kdor hitro da, ta dvakrat da," posebno v sedanji situaciji med premogjarji, ki bijejo odločilni boj za njih obstanek. Vsak najmanjši dar je dobrodošel.

Joseph Skuk,
1091 Addison Rd.
tajnik-blagajnik.

MOHAMEDANSKI POGREB V CLEVELANDU

"Ni boga razen Alaha!"
"La Illah Ella Allah!"
Ta klice je bilo slišati pretekli teden na Lakewood Park pokopališču v Clevelandu, ko so položili k večnemu počitku dr. Mohameda Yayha, znanega sirijanskega zdravnika, ki je v Clevelandu izvrševal svojo prakso. V grobu so ga položili tako, da je ležal z obrazom proti Mekki.

37 let stari zdravnik je umrl pretekli teden na zastrupljenju krvi, katero si je zastrupil, ko je pred tedni operiral nekega bolnika.

Na pokopališču je bilo več tisoč ljudi, Sirijcev in Drusov, ki so se pobožno priklanjali in mrmrali, ko so položili krsto v grob:

"Allah Akbar."
"Bog je velik."

Z roko na čelu in štirikrat se priklonivši, je zmolil zadnje obredne molitve za pokojnim Melhan Salih, clevelandski mohamedanski svečenik, ki je opravil pogrebne obrede v arabščini. Smrti tekom svojih molitev ni imenoval, kajti Mohamedanci trdno verujejo v neumorjnost duše. Po molitvah so pogrebci spet parkrat vzkliknili, da je Alah velik, nakar so pristopili doktorjevi sorodniki ter prijatelji, ki so prvi vrgli na krsto nekaj pesti prsti, nakar so se pričeli razhajati.

Oglasi v "Ameriški Domovini" imajo vedno dober vspeh.

Zadnja kmečka vojska

ZGODOVINSKA POVEST
IZ LETA 1578
(Spisal August Senoa iz Hrv. Poslov. L. J.)

Ohripelno grlo je izmucilo ženo. Drhteč od nog do glave, pritiskajoč svoje močne roke na razburjene prsi, tako je stala Uršula pred banom. Lice ji je žarelo, ustne so ji drhtele, oči so se ji od časa do časa lesketale, a zraven nje je stal molče podban Ambrož kakor kamen, rekoč na kratko le:

"Vse to, kar je govorila ta plemenita gospa, je, pri mojem poštenju, gola resnica."

Molče je gledal ban v tla, naposled izpregovoril:

"Mogoče, verjamem, da je vse to res. Gospod Tahni ni ravnal pametno. No, imamo, hvala Bogu, v tej kraljevini sodnije in zakone, a sodnik mesto kralja sem tu jaz. Ali sedaj ni časa za sodbo, in vi, plemenita gospa, morate vse to, kar ste povedali, dokazati. Pravda se mora vložiti pravilnim putem. Razumtega se mora poizvedeti, v koliko je Tahni ravnal prav in v koliko ne. Povem vam tudi to, da Batorija ne morem klicati pred svoj banški sodni stol. Vse to je treba torej razmotriti."

Uršula se je umaknila za dva, tri korake, izbuljila oči in pogladala bana, stari Ambrož pa je nagrnobil čelo.

"To naj bo vaša pravica, vaša razsodba? In da vse to dokazem? Treba-li dokazati, da sije solnce na nebu? In v koliko da je imel Batorij prav? Vprašate-li morda ubijavca, v koliko je imel prav, ko je ubil človeka? Lepa pravica to! O, vem, kaj to pomeni. Poznam dobro pota vaše pravice. Kriva so, dolga so, ozka so, a za vsakim korakom preti poguba. Lepa pravica! Pojtejte mi, ban hrvaški, potrebuje-li razbojnik kaj več, kakor vešala? Imenitna vaša pravda traja lahko sto let, a jaz in moji otroci poginemo od lakote!" zavriskala Uršula in si pokrije z rokama objokani obraz. "A povem vam," reče naglo, "da govorite krivo; iz Vas ne govori hrvaški ban, ampak Tahov zet, to ni pravda juris civilis, to je sila, to je nota infidelitatis, to je zločin, katera tega sokrivec sto Vi —"

"Gospa Heningova," jo ustavi Peter Erdedi in lice mu zardí s temnim žarom, "brzdajte svoj jezik, pomislite, da stoji pred vami kraljev namestnik, da ste z njim razzallili kralja."

"Ne bojim se Vas, ban," zavriskala Uršula, dvignivša pest. "Zakrivajte, kolikor hočete, svoje sebične spletke s plaščem kraljevega veličanstva, ne bojim se Vas; odgnila bom ta zvršeni zastor, potresti hočem vsebre te vaše lažnjive pravice, da se bo videlo, da vam je tehnično pravice razjedel rja, da vam je zakone razjedel črv. Vi bijete Turke v imenu svetega križa, a prisegli ste krivo, sami ste Turkil čemu se mučite? Ban Peter, vaša krivica bo padla na Vas, na Vašo ženo, na Vašo dečo —"

V tem hipu se stese banica, pritisnivši močneje k sebi dete in obledi. V njenih črnih očeh se zablščili besen ogenj.

"Za to željo naj vam usahne jezik, gospa Heningova," zakriči proti Uršuli.

"Dosti," zagrmí Peter in stopi proti Uršuli, "tu ni sodišče. Vložite tožbo, kakor zahteva zakon. Saj imate zagovornika. Gospod Ambrož je več pravdar."

Podbanu vtrepetajo obrvi, lice mu zardí. Izpregovoril mirno, a glasno:

"Magnifice domine! Gospa Heningova je govorila resnico. To ni dvomljiva posest, to je zločin. Ban! Ali res ne mislite priskočiti na pomoč tej vdovi?"
"Via iuris" odvrne ban suhoparno, "to je vse, kar vam morem reči, gospod zagovornik."

Ambrož se zdrzne, nosnice se mu razširijo, ustnice se mu stisnejo. Nekaj časa molči, potem pa izpregovoril:

"Magnifice domine ban! Da! Hočem biti njen zagovornik, ker vidim, da vaša revna pravica šepa. Jaz vam to rečem, podban vam to reče. Zlahta vam je zaslepila oči. Gorje domovini, gorje narodu, kjer se sme skrivati goljufija in ljuto razbojstvo pod krinko pravice. Pa naj ste to Vi, Peter Erdedi, pa naj meče vaše žezlo strele, ukloniti ga hočem, zlomiti ga hočem, da ne bo sramotil več plemstva, da ta zemlja, že stokrat zgažena, ne boe plen gosposke lakomnosti."

"Ha, ha!" se nasmeje ban, prebledevisi na smrt, "glej z Medvedgrada se je privlekel stari volk, tovariš Nikolaja Zrinjskega, toda naj se ta volk varuje svoje železne pesti!"

"Da," reče Ambrož, "v srditem boju bo osvetil stari volk poženo pravico."

"Da, pri Kristusu," krikne Uršula, "in Heningova se bo postavila na noge. Z Bogom! Pripravi se, ban! Moji zobje so železni."

"Z Bogom," zakličie ban, "Peter Erdedi se ne boji babjega vrisča, niti starčeve kletve."

Ambrož in Uršula sta hitela na dvorišče, a Peter je onemogel rekel Barbari:

"Glej, igra se je začela. Vedej sem, da se napravi ta nevihta. Tahni je moj, dokazati hočem tem strahopetnim slivarjem, da je Peter Erdedi ban, pa najsi pride do boja, naj teče tudi kri!"

VI.

Komaj dva streljaja za cerkvijo vasi Stubica stoji kakor prislonska k bregu ne prav velika hiša, kmečka ali plemiška, je težko reči. Zidana je iz opeke in pokrita z deščicami. Za njo raste po brdu navzgor vinska trta, ob strani za grmovjem stoji hlev, žitnica in vinska stiskavnica, pred njo pa se spušča polagoma holm nizdol do pota. To stromo dvorišče je ograjeno z latami, ki se po njih ovija slak. Zunaj ograje je zasajena tupatam solnčnica in mak, ob hiši se ovija bršljan, a sredi dvorišča razprostira star oreh svoje veje. Polodne je že davno minilo, solnce se je nagnilo na zapad, po dolinah stubiške gore se polagoma mrači, samo po vrhovih se igrajo še zlati solnčni žarki. Na klopi pod orehom sedi mož, ki teše volovski jarem. Vse kaže, da je to gospodar, toda ne veš, je-li tlačan ali svoboden kmet.

Če ga sodiš po obleki, moraš reči, da se tako ne oblačijo kmetje. Na sebi ima lepe suknene hlače, svetle in špicaste čevlje, srajec ima belo in vezeno, na temnem telovniku je našita gosta vrsta srebrnih gumbov, okoli vratu se mu vije rdeč, svilen robec, a na glavi ima kapo iz kunovine. Naj ga li sodiš po izrazu in obrazu? Se težje. Visok je, telesa je močnega kakor hrast, ramev prav takih, a prsi ima za dva človeka. Vrat ima močan, glavne veliko, zadaj nekoliko vzdignjeno. Lepi rjavji lasje so razčesani nad čelom v lepo prečo, nad močnim nosom mu stoji veliko čelo, spodaj ozko, zgoraj širše in na njem so začrtane dve, tri brazde. Pod čelom se mu vijejo goste obrvi, temne oči mu sevajo čudovito. V njih bereš moško razumnost in žensko otožnost. Obraz ima širok, podolgast in pri bradi zaokrožen. Obrbit je gladko, samo nad ustnicami mu stoji prizrežani brki. Obraz je miren, na njem ne vidiš strasti, nobena mišica se ne gane, kakor pri človeku, ki mnogo misli, se malo jezi in se ničesar ne boji.

(Dalje prihodnje)

DNEVNE VESTI

Breskve po 10c bušel
Greenville, S. C., 8. avgusta. — Najfinije breskve, da se kar same topijo v ustih, se prodajajo po 10 centov bušel — South Carolini. Te breskve so že preveč zrele, da bi se jih moglo poslati naprej.

Kajzerjev vnuk postane ameriški državlján

New York, 10. avgusta. Prince Louis Ferdinand, vnuk bivšega kajzerja, ki se mudi že dalj časa v Ameriki, je zaprosil za prvi državljanjski papir. Odrekel se je vsemu plemstvu in naslovom.

145 let ječe pri trdem delu za morilca policista

Mihael Trotta, Chicago, Illinois, se je priznal krivim, da je umoril 8. junija policista O'Donnella. Sodnik Williams ga je obsodil v nenavadno kazen — 145 let zapora.

400 bolnikov utonilo

Hankow, Kitajska, 9. avgusta. — Zadnje čase je razne kraje Kitajske obiskala silna povodenj. Tako je narasla voda podrla angleško misijonsko bolnico in 400 bolnikov, strežnikov in zdravnikov je izginito v valovih deroče vode.

Nadvojvoda Anton poleti v Ameriko

Dunaj, 9. avgusta. — V tukajšnjih krogih se govori, da bosta nadvojvoda Anton Habsburški in princezinja Ileana, ki sta se pred par tedni poročila, poletela z aeroplanom v Ameriko. Aeroplan je poročni dar romunskega kralja Karola, brata Ileane.

MALI OGLASI

Soba se odda
za enega fanta, s hrano ali brez hrane. 1190 E. 147th St. (avg. 11-13)

Perilo se sprejema
na dom; najboljše delo. 1246 E. 58th St. (189)

Zahvala
Podpisana se najiskrenejše zahvaljuje za iznenadenje ob priliki rojstnega dne, ki so ga priredile: Mrs. Mary Jagodnik, Mrs. Anna Rebolj, Mrs. Angela Kern in Mrs. Cecilija Markun, ki so se toliko trudile, da so pripravile tako izvrstno kosilo. Najlepša jim hvala, kakor tudi vsem drugim za krasna darila.
Mr. in Mrs. Tony Bostiančič.

Izgubila se je
lovška psica, stara štiri mesece; je bela s črnimi in rujavimi lisami. Kdor jo pripelje nazaj, dobi nagrado. 1133 E. 60th St. (189)

Pohištvó naprodaj
kompletno za štiri sobe, ali vsak kos posebej. Jako poceni. Vprašajte na 1139 E. 60th St. spodaj. (190)

Naprodaj je preša
na rjuhe in nekaj pohištvá zraven. Vpraša se na 1400 E. 53rd St. (189)

Rada bi zvedela
kje se nahaja rojak Frank Oštir. On je že star naseljenec v Clevelandu in ima že vse odrasle otroke. Prosim cenjene rojake, če vedo za njegov naslov, ali če sam bere te vrstice, naj se zglosi pri meni, ker bi mu rada poročala o bratu, ki se nahaja v Kanadi. Mildred Smolič, 9402 Columbia Ave., Cleveland, O.

Garaža v najem
za \$4.00 na mesec. 6526 St. Clair Ave., telefon: Florida 1984-W. (190)

Soba
se da v najem, za enega ali dva fanta, s hrano ali brez. Ali pa se odda soba tudi dekletom. 7204 Superior Ave. (188)

Stanovanje
se da v najem, štiri čedne sobe, furnez in vse druge udobnosti. Prav poceni. Stanovanje se nahaja na 3976 E. 93rd St. Pozve se na 3769 E. 93rd St. (188)

Čedna soba
se da v najem enemu fantu. Pripravno tudi za pečlarje. Vprašajte na 1153 E. 61st St. (188)

Farma naprodaj
južno od mesta Geneva, Ohio. Se zamenja tudi za mestno posestvo. Vprašajte pri John Doney, Rock Creek ali Footville, Ohio. (188)

BLASCO IBANEZ

Za čast in ljubezen

ZA "AMERIŠKO DOMOVINO" PREVEL
A. SABEC

Bil je vesel, občutivši ono prisljano radost in veselost ljudi, ki so primorani, pokoriti se dogodkom. Čestital si je na svoji svobodi, kakor da je to svobodo prostovoljno dobil. Spomin na sinočnji dogodek mu je bil ne ljub in neugoden; smatral je, da je bil smešen in sirov. Torej je bilo vsekakor bolje, če ne misli več na preteklost.

Njegovo veselje je bilo bolj iskreno in odkritosrčno, ko je prišel preko mostiča parnika Mare Nostrum. Tam je lahko živel sam zase, daleč od hinavskega, lažnjivega sveta na koplini.

Vse moštvo ladje je bilo veselo, ko je ugledalo svojega kapetana. Ferragut je bil prijazen in vesel in s svojimi mornarji se je rokoval na desno in levo. Popravila bodo jutri dovršena. . . Izborno! Bil je zadovoljen. Lahko bo torej zopet odplul na morje. . .

Šel je v kuhinjo, pozdravitelica Karagola. Ta je razumel življenje! Zanj niso bile vse ženske vsega sveta vredne toliko kot skodelica riža. Ah, srečen, velik človek! . . . On bo gotovo živel sto let!

Kuhar pa, ganjen vsled kapetanove pohvale, kateri ni mogel doumeti razloga, je odgovarjal, kakor običajno: "Kajpak, gospod kapetan, kajpak!"

Antoniju, discipliniranemu, molčecemu in oženjenemu možu, pa se Ferragut ni mogel diviti. Za Antonija je bila na svetu samo ena žena, ona, ki ga je čakala tam doli, na Marini. . .

Že takoj izpočetka je Antonio zasluhlil tajno kapetanovega oduševljenja in njegove srditosti: "Gotovo živi s kako žensko," si je rekel, ko se je Ferragut nastanil v hotelu v Neaplju.

Tega dne, ko je poslušal veselo pripovedovanje svojega kapetana, pa si je Antonio mislil: "Aha, z ono žensko je zdaj pri kraju; nasitil se je je. Nu, saj je bolje, da je tako. . ."

Načrt, ki mu ga je potem podal Ferragut, je še potrdil nje govo hipotezo.

"Čim bodo popravila na ladji končana, se usidramo v trgovski luki. Povedali so mi nekaj o tovoru za Barcelono, o slučajnem tovoru; to je vsekakor več vredno, kakor da bi potovali prazni. . . Če pa se tovor zakasni, odlujemo z balastom. Gledati moramo, da čim prej spet odri nemo."

Mare Nostrum je torej odplul iz doka ter se zasidral v trgovski luki.

Nekega dne sta razpravljala kapetan in drugi oficir v malem salonu ladje o vprašanju skorajšnjega odhoda; nista še prav vedela, ali bodo odpluli iz Neapla tekom prihodnje noči, ali naj počakajo še štiri dni, kakor so od kapetana zahtevali lastniki tovora.

Takrat se je nenadoma pojavil tretji oficir, neki mlad Andaluzan, popolnoma zmeden vsled vesti, katero je imel sporočiti. Neka zelo lepa in zelo elegantna dama — mladi človek je s poudarkom povedal te podrobnosti — je prispela pravkar v čolnu, in ne da bi vprašala za dovoljenje, če sme na ladjo, je stopila na ladjo s tako samozavestjo, kakor da je ladja njena last.

Antonija je nekaj zbudilo v sruču. Njegovo črnkasto lice je obledelo. "Krište, ženska iz Neapla!" On ni vedel, kdo je ta ženska, nikoli je ni še videl, toda bil je uverjen, da pomeni njen prihod nesrečo. In to zdaj, ko je pravkar pričelo vse tako gladko teči. . .

Kapetan je vstal, odrinil na slanjač in z dvema skokoma je bil na krovu.

Moštvo posadke je zmedel ta neobičajen dogodek. Vsi so bili zdaj na krovu: želja, da jo vidi, jih je privedla na krov iz skladišč v trebuhu ladje, in iz strojnice. . . Stric Karagol je pokazal svoj čestitljiv obraz v vratih svoje kuhinje in z dlanjo si je zasenčil oči, da bi bolje videl to najjavljeno čudo.

Freja je bila oblečena v obleko, ki je bila do neke mere prikrojena na mornarski način. Vsekakor je mislila, da se mora za ta poset na ladji obleči v jahtni kroj multimilijonarjev, ki žive na svojih jahtah.

Ko je opazila kapetana, je naglo stopila proti njemu ter mu podala roko, in sicer tako enostavno in naravno, kakor da sta se sinoči razstala.

"Saj se ne boste jezili, Ferragut. Nisem vas več dobila v hotelu, pa sem občutila potrebo, da vam vrnem obisk na vaši ladji. . . Zelela sem spoznati vaš plavajoči dom. Vse, kar se vas tiče, me namreč zanima."

Zdaj je izgledala povsem druga žena. V njej se je v teh zadnjih dneh odigrala neka globoka izprememba. Oči so ji bile drzne in izzivalne. Izgledalo je, kakor da nudi samo sebe, in sicer vso. V salonu ji je Ferragut predstavil svojega drugega oficirja. Neotesani Antonio je občutil isto zadrego, katera se je polastila tudi vseh ostalih mornarjev na ladji v prisotnosti te ženske. Kakšna ženska! Zdaj je takoj razumel stvar in na mestu odpustil svojemu kapitanu njegovo prestopko. . .

Ko je odstala sama s kapetanom, je pričela Freya razigrano tekati od enega konca salona do drugega.

"Torej tukaj vi živite, moj ljubi kapetan? . . . Date, da vidim vse. Vse, kar je vaše, tudi mene zanima; zdaj ne boste rekli, da vas ne ljubim. Kakšna slava za kapetana Ferraguta! Dame ga obiskujejo na ladji!"

Nato je ona prekinila za hip svojo ironično-zaljubljeno branje, da b i se rahlo ubranila Ferraguta. Ta je namreč, pozabivši na preteklost, izrazil srečo, ki se mu je nudila in objel mlado ženo.

"Pozneje. . . Pozneje!" je rekla Freya. "Zdaj mi dajte čas, da vidim. Radovedna sem, kakor dete."

Nato je pričela odpirati, ena za drugim, vsa vrata kabin, iz katerih se je prišlo v salon. Na pragu Ferragutove kabine se je ustavila in ni hotela vstopiti. Ulisej jo je, stoječ za njenim hrbtom, lahko potiskal naprej.

"Ne, ne tukaj!" je rekla. "Za nič na svetu! Obetam ti, da bom tvoja, na to ti dajem svojo častno besedo. Toda, kjer bom jaz hotela in kjer se bo zdelo meni prav in primerno. In kmalu, Ulisej, prav kmalu. . ."

To njeno obetanje, izgovorjeno z milim in pokornim glasom, je napolnilo kapetana z neizmerno slastjo; to njeno spontano tikanje se mu je zdelo kot prva kapitulacija.

Prihod kuhinjskega pomočnika jima je zopet vrnil mir. Mladič je prinesel na pladnju dvoje velikih čaj, polnih nekega rdečkastega, penečega se cocktaila, blagopojne mešane pijače, proizvod znanja, ki si ga je pridobil kuhar v mešanju pijač, družec se v raznih lukah s pijanci vsega sveta.

Freja je počasi srebnila pijačo, in jo, dvignivši dvoje čašo, radostno pohvalila. Doprinesla je prvo žrtev Erosu, najboljšem od bogov. . .

Nato je bilo med njima vse natančno dogovorjeno. Ona je izdala svoje ukaze. Ferragut se ima vrniti na kopno in se zopet nastaniti v istem hotelu, nakar bosta pričela zopet živeti svoje prejšnje življenje, kakor da se ni med njima nič dogodilo.

"Nocoj me boš počakal v vratih "Ville Nazionale," obiskala bova doktorico," je rekla Freya. "Ubožica bi te rada videla. Prosila me je, naj te privedem. Ona se mnogo zanima zate, odkar ve, da me ljubiš, ti gusar moj!"

Ko sta se dogovorila o tem sestanku, je hotela Freya oditi. Toda predno je sedla v čoln, ki naj jo odpelje nazaj na kopno, je hotela še natančno pregledati vso ladjo, kakor je bila pregledala salon.

Držča se kakor princeza, ki je vajena vladati, vodena od kapetana in spremljana od dveh oficirjev, je prehodila oba krova; sklonila se je preko železne ograje ter si ogledala stroje in naprave za vkrcavanje tovorov. Na poveljniškem mostiču se je z otroško radovednostjo dotikala instrumentov in bakrene busole, ki se je svetila v solncu, kakor da je iz zlata.

Nato je hotela videti kuharja in odhitela je v carstvo strica Karagola, kamor je zanesla nered in ponosni red njegovih loncev. Videti je hotela vse in končno je vzdignila pokrovko iznad velikega lonca, v katerem se je kuhal obed za moštvo. . .

Ko se je odpeljala v čolnu nazaj na kopno, se je moštvo postavilo ob ograji ladje ter zrla za njo. Tudi Antonio je s poveljniškega mostu gledal za njo.

"Lepa si, toda bila bi velika sreča, če bi te morje pogotnilo. . ." je zamrmral v brado.

Na zadnjem delu oddaljujočega se čolna pa je mahal neka roka z robcem: "Zbogom, moj dragi kapetan!" Kapetan pa je stal ob ograji ter zrl za njo, globoko ganjen, dočim so ga mornarji blagovali in mu obenem zavidali na njegovi srečni usodi.

In v drugič je eden njegovih mornarjev prinesel Ferragutovo prtljago v hotel na obali Sancte Lucije. Vratar, kakor bi slutil in vedel želje gosta, ki daje bogato napitnico, se je potrudil, da mu izbere pravo sobo: eno nadstropje niže kakor zadnjič in povsem blizu sobe, v kateri je stanovala "signora Talberg."

Sestala sta se popoldne v vratih "Ville Nazionale" ter se takoj napatila v labirint ulic okraja Chiaie. Končno je moral Ulisej izvedeti, kje doktorica skriva svoje veličanstveno osebnost.

Ferragut in Freya sta stopila v predvorje neke starinske palače. Ko sta prehodila dvorišče, obkroženo z arkadami in tlakovano z velikimi kamenitimi ploščami, sta se vzpela po širokih stopnicah. V prvem nadstropju sta se nenadoma znašla pred celo vrsto vrat.

"Tukaj je!" je rekla Freya. In Freya je pokazala na neka vrata, za katerimi je bila velika trgovska soba. Doktorica je stanovala v trgovski pisarni. . . Kako bi se mogel Ulisej nadejati, da jo tukaj najde?

Prva soba je bila res trgovska pisarna. V njej je sedel samo en uradnik, človek z nekakim otroškim obrazom in kratko pristrženimi brki. Izraz njegovega obraza, uslužen in smehljajoč, je bil v pravem nasprotju z njegovim nesigurnim pogledom: z nemirnimi in nezaupnimi očmi.

Ko je opazil Freyo, je vstal. "Dober dan, Karl!" je rekla mlada žena.

Nato je nadaljevala svojo pot, ne da bi se še enkrat ozrla na tega človeka. Ulisej ki ji je sledil, je imel občutek, da je pisarjev pogled uprt vanj.

"Ali je ta človek. . . Poljak?" je vprašal.

"Da, Poljak, On je doktoričin protežiranec."

Nato sta vstopila v salon, kateremu se je poznalo, da je bil opremljen na hitro roko: divani

so bili prevlečeni s cenenim blagom, po tleh je bilo nekaj kož in ponarejenih orientalskih preprog v kričeh barvah, po stenah pa so visele okvirjene slike, izrezane iz raznih revij. Na neki mizi je stala odprta šatulja ženskega necessaira (pilic in podobnih stvari za negovanje rok in nohtov), izdelanega iz srebra in slonove kosti.

V sosedni sobi je Ferragut opazil doktorico, ki je sedela za pisalno mizo in pisala. Dasi je bila sklonjena nad mizo, je vendar takoj opazila prisileca v zrcalu, visečem nad mizo.

Impozantna dama se je skrbno oblekla za ta Ferragutov sprejem. Obleka ji je bila temnozeleno barve in zelo ozka, tako da so se izpod nj ejasno odražale njene močne oblike. Prekoroame je imela vršen šal iz bele ga tila, posutega z zlatimi zrnci.

Dama je vstala od mize in z radostnim izrazom na obrazu je stopila Ferragutu naproti, prožeč mu obe roki v pozdrav. Pozdravila ga je zelo prijazno in toliko da ga ni objela.

"Dragi kapetan! Koliko dni vas že nisem videla! . . . Česte sem sicer med tem čula o vas od svoje prijateljice, vendar mi je bilo žal, da me niste obiskali. Izgledalo je, kakor da je zdaj povsem pozabila na hladnost, katero je kazala, ko so se svoječasno razstali v Salerno, kjer ni hotela niti z besedico omeniti, kje stanuje.

Nu, Ferragut se tega ni več spominjal; bil je globoko ganjen vsled doktoričinega sprejema. Doktorica je sela med njega in Freyo; kakor da je postala nekakaj njihova varhinja. Napram njegovi prijateljici je bila kakor neke vrste mati. Ko je govorila, je lahko božala Freyne lase. Freya pa, prilagodena se tej nežni situaciji, se je stisnila k doktorici ter se držala kot nežna, plaha deklica, upirajoč neprestano v Uliseja svoje oči, polne obetanja. . .

"Zelo jo ljubite, kapetan," je rekla po kratkem premolku doktorica. "Freya mi samo o vas govori. Ah, ona je bila nesrečna! . . . Življenje se ji je izkazalo tako okrutno. . .

Mornar je občutil globoko ganotje. Občutil se je obdanega z nekako domačo, rodbinsko atmosfero. Dama je z njim govorila kakor s svojim zetom.

"Kako sta srečna! Ljubita se! Zelo se ljubita! Življenje je vredno živeti samo zaradi ljubezni. . ."

Freya, kakor da jo je to govorjenje še bolj raznežilo, je polčila eno roko preko polnih doktoričinih grudi, z drugo pa je krčevito stiskala Ulisejevo roko.

V tem trenutku se je razmaknil zastor na vratih, ki so spajale pisarno s salonom.

V salon je stopil neki moški Ferragutove starosti, toda nižje postave. Oblečen je bil po angleški modi, in sicer pretirano ko-rektno in iz različnih malenkosti se je videlo, da se pretirano briga za svojo zunanost. "Čudno, da tak žentleman ni obrit," si je mislil Ferragut. In res je bila tujeva brada samo postrizena tik nad kožo, na podbraku pa je nosil oster našiljek. Ulisej si je takoj mislil, da mora biti ta človek mornar. V nemški in ruski mornarici, sploh v vseh mornaricah severnih držav, nosijo oficirji, ki niso gladko obriti na angleški način, to tradicionalno brado.

Tujec se je priklonil, ali bolje rečeno: nenadoma se je prelomil na dvoje ter poljubil obema damama roke, zatem se je nataknil monokl, dočim je doktorica predstavljala:

"Prof. Kaledin. . . Kapetan Ferragut."

Razgovor se je nadaljeval v angleščini, To je bil jezik, ki se ga je posluževala doktorica, kadarkoli je bila v Ulisejevi družbi.

"Gospod je mornar?" je vprašal Ulisej, da izve, s kom ima opravka.

Monokl na tujčevem očesu se je nekoliko premaknil, ker je za-

drhtel njegov obraz, doktorica pa je naglo odgovorila:

"Grof je odlični diplomat in je zdaj na dopustu zaradi bolehnosti. On je mnogo potoval, toda ni mornar."

Nato je pričela nadaljevati s svojimi pojasnili: "Kaledini pripadajo ruski plemiški rodbini, s katero je ona že več let v prijateljskih stikih. . ." Nato je utihnila, da se je mogel grof vmešati v pogovor.

Grof je bil izprva hladen in nekoliko prezirljiv; zdel se je, kakor da se nikakor ne more otrestiti svoje diplomatske nadržanosti. Toda ta njegova hladnost je pričela polagoma pojemati.

Njemu so bili, po pripovedovanju "njegove odlične prijateljice, gospe Talberg," znani mnogi Ferragutovi pomorski doživljaji. On se je zanimal za ljudi akcije, zlasti pa za oceanske ju nake.

Ulisej je nenadoma spoznal, da ta njegov plemeniti novi znanec želi, uprav kakor doktorica, da si pridobi njegove, Ulisejeve simpatije.

Grof se je ljubeznivo nasmehnil, prenehal z angleškim razgovorom ter pričel kramljati v španščini. Rekel je, da se ni hotel takoj poslužiti španščine, ker ga je hotel z njo presenetiti. "Jaz sem živel v Mehiki," je rekel grof Kaledin, da bi pojasnil svoje znanje tega jezika.

"Podvzel sem tudi veliko potovanja na Filipine, ko sem bil na Japonskem."

Morja Daljnega vzhoda je Ferragut najmanj poznal. Bil je samo dvakrat na Kitajskem in Japonskem, vendar pa je vedel o teh deželah dovolj, da se je lahko o njih razgovarjal z grofom, ki je pokazal, da ima v svojem okusu umetniški refinement. Tako so se nadaljne pogovore vrstile v razgovoru pred njihovimi duševnimi očmi pagode, papirnate hišice, senčnice iz bambusovine in pisani vrtovi jabolčnega cvetja.

Freya je sedela nepremično; z napolzaprtnimi očmi je poslušala pogovor, toda mu ni sledila. Končno je vstala ter se oddaljila: doktorica je namreč pripravljala čaj in jo poklicala, da ji pomaga.

(Dalje prihodnjik)

OGLEJTE SI

Novo otvoreni dom, zgrajen po slovenskem stavbeniku Aug. Kaušku, na 18321 Neff Rd. Odprta za ogled vsak dan od 2. do 9. ure zvečer.

DOBER PREMOG!

Točna pošteba! The Hill Coal Co. 1261 MARQUETTE RD. Stari Cimpermanovi prostori Henderson 5798 FRANK ARKO, zastopnik

MESO! MESO!

Vedno velika zaloga svežega in suhega mesa. Prijazna pošteba in zmerne cepe.

MARTIN FRANK

St. Clair-106th St. Market
Glenville 5994

OGLEJTE SI

Novo otvoreni dom, zgrajen po slovenskem stavbeniku Aug. Kaušku, na 18321 Neff Rd. Odprta za ogled vsak dan od 2. do 9. ure zvečer.

DOBER PREMOG!

Točna pošteba! The Hill Coal Co. 1261 MARQUETTE RD. Stari Cimpermanovi prostori Henderson 5798 FRANK ARKO, zastopnik

MESO! MESO!

Vedno velika zaloga svežega in suhega mesa. Prijazna pošteba in zmerne cepe.

MARTIN FRANK

St. Clair-106th St. Market
Glenville 5994

OGLEJTE SI

Novo otvoreni dom, zgrajen po slovenskem stavbeniku Aug. Kaušku, na 18321 Neff Rd. Odprta za ogled vsak dan od 2. do 9. ure zvečer.

DOBER PREMOG!

Točna pošteba! The Hill Coal Co. 1261 MARQUETTE RD. Stari Cimpermanovi prostori Henderson 5798 FRANK ARKO, zastopnik

MESO! MESO!

Vedno velika zaloga svežega in suhega mesa. Prijazna pošteba in zmerne cepe.

MARTIN FRANK

St. Clair-106th St. Market
Glenville 5994

OGLEJTE SI

Novo otvoreni dom, zgrajen po slovenskem stavbeniku Aug. Kaušku, na 18321 Neff Rd. Odprta za ogled vsak dan od 2. do 9. ure zvečer.

DOBER PREMOG!

Točna pošteba! The Hill Coal Co. 1261 MARQUETTE RD. Stari Cimpermanovi prostori Henderson 5798 FRANK ARKO, zastopnik

MESO! MESO!

Vedno velika zaloga svežega in suhega mesa. Prijazna pošteba in zmerne cepe.

MARTIN FRANK

St. Clair-106th St. Market
Glenville 5994

OGLEJTE SI

Novo otvoreni dom, zgrajen po slovenskem stavbeniku Aug. Kaušku, na 18321 Neff Rd. Odprta za ogled vsak dan od 2. do 9. ure zvečer.

DOBER PREMOG!

Točna pošteba! The Hill Coal Co. 1261 MARQUETTE RD. Stari Cimpermanovi prostori Henderson 5798 FRANK ARKO, zastopnik

MESO! MESO!

Vedno velika zaloga svežega in suhega mesa. Prijazna pošteba in zmerne cepe.

MARTIN FRANK

St. Clair-106th St. Market
Glenville 5994

OGLEJTE SI

Novo otvoreni dom, zgrajen po slovenskem stavbeniku Aug. Kaušku, na 18321 Neff Rd. Odprta za ogled vsak dan od 2. do 9. ure zvečer.

DOBER PREMOG!

Točna pošteba! The Hill Coal Co. 1261 MARQUETTE RD. Stari Cimpermanovi prostori Henderson 5798 FRANK ARKO, zastopnik

MESO! MESO!

Vedno velika zaloga svežega in suhega mesa. Prijazna pošteba in zmerne cepe.

MARTIN FRANK

St. Clair-106th St. Market
Glenville 5994

OGLEJTE SI

Novo otvoreni dom, zgrajen po slovenskem stavbeniku Aug. Kaušku, na 18321 Neff Rd. Odprta za ogled vsak dan od 2. do 9. ure zvečer.

DOBER PREMOG!

Točna pošteba! The Hill Coal Co. 1261 MARQUETTE RD. Stari Cimpermanovi prostori Henderson 5798 FRANK ARKO, zastopnik

MESO! MESO!

Vedno velika zaloga svežega in suhega mesa. Prijazna pošteba in zmerne cepe.

MARTIN FRANK

St. Clair-106th St. Market
Glenville 5994

OGLEJTE SI

Novo otvoreni dom, zgrajen po slovenskem stavbeniku Aug. Kaušku, na 18321 Neff Rd. Odprta za ogled vsak dan od 2. do 9. ure zvečer.

DOBER PREMOG!

Točna pošteba! The Hill Coal Co. 1261 MARQUETTE RD. Stari Cimpermanovi prostori Henderson 5798 FRANK ARKO, zastopnik

MESO! MESO!

Vedno velika zaloga svežega in suhega mesa. Prijazna pošteba in zmerne cepe.

MARTIN FRANK

St. Clair-106th St. Market
Glenville 5994

OGLEJTE SI

Novo otvoreni dom, zgrajen po slovenskem stavbeniku Aug. Kaušku, na 18321 Neff Rd. Odprta za ogled vsak dan od 2. do 9. ure zvečer.

DOBER PREMOG!

Točna pošteba! The Hill Coal Co. 1261 MARQUETTE RD. Stari Cimpermanovi prostori Henderson 5798 FRANK ARKO, zastopnik

MESO! MESO!

Vedno velika zaloga svežega in suhega mesa. Prijazna pošteba in zmerne cepe.

MARTIN FRANK

St. Clair-106th St. Market
Glenville 5994

OGLEJTE SI

</